

Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni
Judecător: Al. Sandu
Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan, E. Palanciuc și V. Clima

DECIZIE

4 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Ion Druță
Luiza Gafton
Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mandîș Iosif împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, cu privire la anularea actului administrativ și obligarea calificării stagiului de muncă,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 1 noiembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Mandîș Iosif, casată hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 martie 2017, fiind emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

A C O N S T A T A T:

La 24 decembrie 2015, Mandîș Iosif a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, cu privire la anularea actului administrativ și obligarea calificării stagiului de muncă.

În motivarea pretențiilor, reclamantul a indicat că, la 14 aprilie 2015, a împlinit vârsta de 62 ani. Așadar, făcând uz din dreptul la pensie, acesta s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sector Buiucani, mun. Chișinău cu cerere prin care a solicitat stabilirea pensiei de funcționar public. Cu toate acestea, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sector Buiucani, mun. Chișinău i-a comunicat că nu sunt întrunite condițiile legale pentru a pretinde pensia de funcționar public, recepționând actele prezentate pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă.

Reclamantul a specificat că, la 31 iulie 2015, a solicitat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sector Buiucani, mun. Chișinău o explicație în formă scrisă în vederea neacceptării cererii de stabilire a pensiei de funcționar public.

Prin răspunsul din 1 septembrie 2015, Casa Teritorială de Asigurări Sociale sector Buiucani, mun. Chișinău a invocat că dreptul la pensia de funcționar public nu poate fi pretinsă de către Mandiș Iosif, deoarece perioada de activitate 1980 - 1990 în funcție de anchetator în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, nu poate fi inclusă în stagiul de cotizare în serviciul public, deoarece nu este prevăzut în nomenclatorul autorităților publice și al funcțiilor publice din cadrul acestora. Totodată, în perioada de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, nu au fost achitate contribuții de asigurări sociale de stat.

Mandiș Iosif a considerat că motivele indicate în răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sector Buiucani, mun. Chișinău sunt condiționate de interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

Reclamantul a solicitat anularea deciziei din 2 iunie 2015 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Buiucani, mun. Chișinău, prin care i s-a stabilit pensia pentru limită de vârstă și obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Buiucani, mun. Chișinău, să-i califice stagiul de 17 ani, 2 luni și 8 zile ca stagiul cotizat în serviciul public și în baza lui să i se stabilească pensia de funcționar public.

Prin hotărârea Judecătorei Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 martie 2017, s-a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată (f. d. 158, 162-165, vol. I).

La 27 martie 2017, Mandiș Iosif a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 1 noiembrie 2017, a fost admis apelul declarat de Mandiș Iosif, casată hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 22 martie 2017, fiind emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii.

Astfel, s-a dispus anularea deciziei emisă la 2 iunie 2015 de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Buiucani, mun. Chișinău, prin care lui Mandiș Iosif Gheorghe i s-a stabilit pensia pentru limita de vârstă.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa teritorială de Asigurări Sociale sectorul Buiucani, mun. Chișinău să califice stagiul lui Mandiș Iosif Gheorghe de 17 ani, 2 luni și 8 zile ca stagiul cotizat în serviciul public și în baza lui să-i stabilească pensia de funcționar public (f.d. 204, 205-213, vol. I).

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 26 ianuarie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material și încălcate normele de drept procedural.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că la dosar este anexată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2017, prin care a fost expediată copia decizie instanței de apel în adresa părților (f. d 214, vol. I), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei atacate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 6 februarie 2018, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului.

Drept consecință, la 4 martie 2018 și 3 aprilie 2018, Mandiș Iosif a formulat două referințe, prin care a cerut respingerea cererii de recurs ca fiind neîntemeiate.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

În subsidiar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale întemeiat și care urmează a fi admis, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Actele pricinii certifică faptul că, la 24 decembrie 2015, Mandiș Iosif a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei din 2 iunie 2015 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Buiucani, mun. Chișinău, prin care i s-a stabilit pensia pentru limită de vârstă și obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Buiucani, mun. Chișinău, să-i califice stagiul de 17 ani, 2 luni și 8 zile ca stagiul cotizat în serviciul public și în baza lui să i se stabilească pensia de funcționar public.

Analizând situația de drept din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție observă că soluția primei instanțe de respingere a acțiunii depuse Mandiș Iosif este justă, întrucât este fundamentată pe cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, în conformitate cu prevederile art. 130 CPC. Actul de dispoziție al instanței de fond a fost adoptat cu respectarea normelor de procedură și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs notează faptul că potrivit prevederilor art. 44 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 (în vigoare până la modificările din 1 iulie 2011), au beneficiat de dreptul la pensionare anticipată cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei de pensionare, persoanele cu statut de funcționar public, care au realizat stagiul de cotizare de 30 ani, inclusiv în serviciul public de cel puțin 15 ani.

Conform art. 47 din Legea citată – în stagiul special de cotizare în serviciul public se includ perioadele de activitate în funcții publice în autoritățile publice, care până la data intrării în vigoare a legii serviciului public nr. 443-X111/1995, abrogată la 1 ianuarie 2009, au activat pe teritoriul Republicii Moldova conform Nomenclatorului autorităților publice și a funcțiilor lor publice din cadrul lor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2004 și în funcțiile publice prevăzute de Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 151/2001.

Totodată, potrivit art. 47. lit. e) din Legea privind sistemul public de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 (în vigoare până la modificările din 1 iulie 2011), în stagiul de cotizare în serviciul public se mai includea și perioada de aflare în serviciul militar prin contract sau în organele afacerilor interne, dacă pentru perioadele respective au fost plătite contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.

Prin urmare, Colegiul judiciar constată că prima instanță a cercetat corect înscrierile din carnetul de munca a lui Mandiș Iosif, în care este certificat un stagiul de

cotizare în serviciul public în total 8 ani, 00 luni și 17 zile, din cei 15 ani necesari, după cum urmează:

de la 12 iunie 1995 până la 12 ianuarie 1998 în funcție de inspector al Direcției Generale teritoriale Ialoveni a DCF și revizie;

de la 13 ianuarie 1998 până la 31 decembrie 1998 inspector superior și principal al Direcției metodologice, inspectare și urmărire a încasărilor a Gărzii Financiare;

de la 4 ianuarie 1999 până la 18 februarie 2001 inspector principal al Direcției control operativ la contribuabilii mari al Gărzii Financiare al IFPS;

de la 19 februarie 2001 până la 1 iulie 2002 inspector principal al Direcției repatrierea valutei a Gărzii Financiare;

de la 2 iulie 2002 până la 2 iulie 2003 jurist principal, direcția juridică și relații cu autoritățile al CCCEC.

Instanța de recurs reține argumentele invocate în cererea de recurs privind nețemeinicia pretențiilor invocate de către Mandîș Iosiv în cererea de chemare în judecată, or, perioada de activitate în organele afacerilor interne, 9 ani, 2 luni și 19 zile, nu poate fi inclusă în stagiul de cotizare realizat în serviciul public, deoarece pentru aceasta perioada nu au fost achitate contribuții de asigurări sociale de stat.

Însă, aceasta perioadă, conform art. 50 din Legea cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat, prin decizia CTAS Buiucani a fost inclusă în stagiul de cotizare total de 38,8 ani, la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă lui Mandîș Iosif.

Mai mult, instanța de recurs precizează că deciziile cu privire la modalitățile de achitare a pensiilor sunt rezervate, în principiu, autorităților naționale, care au o legitimitate democratică directă și sunt mai bine plasate decât o instanță internațională pentru a evalua nevoile și condițiile locale (a se vedea *cauza Fabian vs Ungaria (MC)*, 5 septembrie 2017, parag. 121 – 129).

În același timp, Colegiul remarcă faptul că pretențiile înaintate de reclamantul-intimat Mandîș Iosif au mai fost obiectul examinării în instanța de judecată, soluție exprimată prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 5 aprilie 2012. În cauza respectivă a fost menținută decizia CTAS Buiucani din 26 iunie 2011, care a refuzat în stabilirea pensiei de funcționar public cu invocarea aceluiași temeiuri juridice în baza cărora a fost emisă și decizia CTAS Buiucani din 2 iunie 2015, contestată în speța dată.

Prima instanță a accentuat corect faptul că poziția expusă de Mandîș Iosif în cererea de chemare în judecată poartă un caracter repetitiv cu cea expusă în acțiunea similară formulată, la 2 septembrie 2011, la Curtea de Apel Chișinău.

Instanța de recurs concluzionează că este întemeiată și legală hotărârea Judecătorei Hâncești (sediul Ialoveni) din 22 martie 2017, din care motive urmează a fi menținută.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, iar hotărârea primei instanțe este legală, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la

concluzia de a admite recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, a casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 1 noiembrie 2017 și se menține hotărârea Judecătoria Hîncești (sediul Ialoveni) din 22 martie 2017, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mandiș Iosif împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, cu privire la anularea actului administrativ și obligarea calificării stagiului de muncă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Ion Druță

Luiza Gafton

Iuliana Oprea